

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

КАРАЗІНСЬКІ ЧИТАННЯ: ЛЮДИНА. МОВА. КОМУНІКАЦІЯ

Тези доповідей
XIV наукової конференції
з міжнародною участю

27 березня 2015 року

Харків 2015

УДК 81 (082)
ББК 81я43
К 22

Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(протокол № 2 від 20 лютого 2015 р.)

Організаційний комітет конференції:

В.Г. Пасинок, доктор педагогічних наук, професор (голова)
Н.А. Оніщенко, кандидат філологічних наук, доцент (заступник голови)
І.С. Шевченко, доктор філологічних наук, професор
В.О. Самохіна, доктор філологічних наук, доцент
В.П. Кривенко, кандидат філологічних наук, доцент
О.В. Ребрій, доктор філологічних наук, доцент
С.К. Криворучко, доктор філологічних наук, доцент
О.О. Чорновол-Ткаченко, кандидат філологічних наук, доцент
П.Т. Гусєва, кандидат філологічних наук, доцент
С.Г. Машенко, доцент
Ю.В. Кобзар, К.М. Ніколаєнко (секретарі)

Адреса оргкомітету:

61022, м. Харків-22, майдан Свободи, 4,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
факультет іноземних мов, тел. (057) 707-53-43

Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація : Тези
К 22 доповідей XIV наукової конференції з міжнародною участю. –
Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 274 с.
ISBN 978-966-285-182-3

До збірника увійшли тези доповідей наукової конференції, присвяченої
проблемам іноземної філології, методики викладання іноземних мов,
перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства. Розраховано
на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних
спеціальностей.

УДК 81 (082)
ББК 81я43

ISBN 978-966-285-182-3

- © Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна, 2015
- © І.М. Дончик, макет обкладинки, 2015

ПРО НЕПРЯМІ НОМІНАЦІЇ НІМЕЦЬКИХ МІСТ СЕРІЙНОГО ТИПУ

Абросимова О.В. (Харків)

Власні назви, включаючи топоніми, становлять, разом з безеквівалентною
лексикою, важливу частину лінгвокраїнознавчого матеріалу. Особливе місце
серед країнознавчо значущих топонімів мають номінації міст.

З ономазіологічної точки зору серед позначень міст можна виділити
прямі номінації (*München* → „*Hauptstadt von Bayern*“), вторинні
(*München* → „*Schandvertrag von 1938*“) та непрямі номінації
(*München* → „*die heimliche Hauptstadt Deutschlands*“).

В аспекті лінгвокраїнознавства та міжкультурної комунікації особливий
інтерес представляють вторинні та непрямі номінації міст, оскільки саме в
них відбувається «кристалізація» країнознавчої інформації. Роль, яку відіграє
їхнє застосування під час мовлення в конкретній ситуації для розуміння
співрозмовників, тобто комунікативна значущість, свідчить про
лінгвокраїнознавчу релевантність таких мовних одиниць.

Непрямі номінації міст можна, у свою чергу, поділити на індивідуальні
(*München* → *heimliche Hauptstadt Deutschlands, Isar-Athen*) та серійні
(*Reichsstadt, Residenzstadt, Hansestadt, Universitätsstadt* та ін.).

Дослідження, що реферується, присвячене аналізу непрямих номінацій
німецьких міст серійного типу в публіцистичному дискурсі (на матеріалі
електронного комплексу щотижневика «Die Zeit» за 1995–2009 роки).

В результаті аналізу були виявлені частотні (прототипічні) та периферійні
представники відповідних номінативних серій.

Проявились також німецько- та російсько-/українськомовні відмінності
в узусі непрямої номінації міст.

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «DIAMOND» В СУЧАСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Акіньшина О.В. (Запоріжжя)

В останні десятиліття лінгвістична наука активно розвивається
в рамках нової наукової парадигми, що отримала назву когнітивної.
Виникнення лінгвокогнітології призвело до широкого використання
в лінгвістичних дослідженнях терміна концепт. Дослідник З.Д. Попова
говорить про те, що «отримати доступ до концепту найкраще через засоби
мови» [2, с. 36]. Виходячи з цієї тези, звернемося до аналізу значень слова-
терміна даного концепту.

Ми виявили основні концептуальні ознаки концепту «diamond» на основі
лексикографічних статей, що складають інформаційний зміст концепту:

Література

1. Література. Теорія. Методологія. – 2-ге вид. / упоряд. і наук. ред. Данути Уліцької ; пер. з пол. С. Яковенка. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 543 с. 2. Національні варіанти літературної компаративістики / Національна академія наук України ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка ; [Д.С. Наливайко, Т.Н. Денисова, О.В. Дубініна та ін.]. – К. : ВД «Стилос», 2009. – 750 с.

АРГУМЕНТАТИВНО-СУГГЕСТИВНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ СЛОЖНОПОДЧИНЕННЫХ СИНТАКСИЧЕСКИХ КОНСТРУКЦИЙ

Мартыннюк А.П., Поникарёва А.Ю. (Харьков)

1. Результаты структурно-семантического анализа связей между предикациями сложноподчиненных предложений, используемых в англоязычном политическом дискурсе, позволяют свести эти связи к трем типам: структурно-смысловому, смысловому и цепочному инкорпорированию.

1.1. При структурно-смысловом инкорпорировании предикация, следующая первой в синтагматической цепочке (главная или придаточная в функции подлежащего), демонстрирует как структурную, так и смысловую незавершенность, восполняемую последующей предикацией (в функции придаточной предикатива / дополнения / расширения или главной).

1.2. При смысловом инкорпорировании позиции предикаций не фиксированы, предикации сохраняют структурную полноценность. При этом предикации, следующей первой в синтагматической цепочке, присуща смысловая незавершенность, восполняемая последующей предикацией. Смысловое инкорпорирование построено на каузальных логико-смысловых связях (причины/ цели/ условия/ времени/ уступки/ способа действия).

1.3. Цепочное инкорпорирование находится на стыке подчинения и сочинения. Для этого типа связи характерна фиксированность позиции предикаций, их структурная и семантическая самостоятельность, а также логико-смысловая связь результата действия.

2. В терминах когнитивных операций распределения внимания (distribution of attention) (Л. Талми), информация, характеризующаяся более ранним и, наоборот, более поздним появлением по мере линейного разворачивания дискурса, соотносится, соответственно, со сферой внимания (задним планом) и фокусом внимания интерпретатора (большей “выпуклостью” / принадлежностью переднему плану).

2.1. При структурно-смысловом инкорпорировании фон всегда закреплён за предикацией, следующей первой в синтагматической цепочке, а фигура – за последующей предикацией, содержащей более позднюю информацию, возникающую по ходу линейного разворачивания дискурса.

2.2. При смысловом инкорпорировании фон всегда закреплён за придаточной предикацией независимо от ее места в синтагматической цепочке, а фигура – за главной. Информация, передаваемая пропозициональным содержанием подчиненной предикации, соотносится с информацией, отображаемой пропозициональным содержанием главной предикации, как условие / причина / цель / временные рамки действия / состояния дел и собственно действие / состояние дел.

2.3. При цепочном инкорпорировании фон закреплён за предикацией, следующей первой в синтагматической цепочке, поскольку её пропозициональное содержание содержит информацию о действии / состоянии дел, в результате которых становится возможным действие / состояние дел, выражаемое пропозициональным содержанием последующей предикации.

3. Результаты когнитивного анализа сложноподчиненных синтаксических конструкций позволяют утверждать, что конструкции структурно-смыслового / цепочного и смыслового инкорпорирования обладают различным аргументативно-суггестивным потенциалом.

3.1. Структурно-смысловое / цепочное инкорпорирование представляет собой линейный тип связи, при котором наблюдается прогрессивное движение фокуса внимания по мере разворачивания синтагматической цепочки, что обеспечивает монотонность ритмического рисунка и повышает суггестивность дискурса.

3.2. Смысловое инкорпорирование является нелинейным типом связи, при котором имеет место как прогрессивное, так и регрессивное движение фокуса внимания, что ведет к смене ритмического рисунка и активации внимания аудитории для восприятия каузальных связей, обеспечивающих аргументативность дискурса.

ЭССЕ КАК ОСОБЫЙ ЖАНР СОВРЕМЕННОГО ПУБЛИЦИСТИЧЕСКОГО СТИЛЯ

Матросова И.В. (Харьков)

Эссе – специфический жанр публицистического стиля, это прозаическое сочинение небольшого объема и свободной композиции, выражающее индивидуальные впечатления и соображения по конкретному поводу (вопросу) и заведомо не претендующее на определяющую / исчерпывающую трактовку предмета. Эссе – универсальный жанр, существующий в гуманитарной теории более четырех веков. Официально отцом жанра считается французский мыслитель Мишель Монтень (XVI в.). Во Франции

Курницька Н.М., Белік Ю.Б. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ МЕТОДИКИ НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ УНІВЕРСИТЕТУ	104
Кутуза Н.В. ВЕКТОРНА СКЕРОВАНІСТЬ РЕКЛАМНОГО ВПЛИВУ	105
Лавриненко И.Н. ИДИОСТИЛЬ А. ХИЧКОКА СКВОЗЬ ПРИЗМУ КИНОКОДОВ	107
Ларькова Л.Х. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРАГМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МІЖМОВНИХ КОРЕЛЯЦІЙ	109
Легейда А.В. ФЕНОМЕН “ЗМІНА КОДУ” В ДИСКУРСІ КІНОАДАПТАЦІЇ	110
Ленская Е.О. СПЕЦИФИКА ВЕРБАЛЬНОЙ И НЕВЕРБАЛЬНОЙ КОММУНИКАЦИИ В ВУЗАХ В ПОЛИКУЛЬТУРНОМ АСПЕКТЕ	112
Лисичкіна І.О. КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ КОРИГУВАННЯ ІМІДЖУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	114
Лисичкіна О.О. ПРОСОДИЧНІ МАРКЕРИ ДОМІНУВАННЯ В АНГЛОМОВНИХ ДІЛОВИХ ПЕРЕГОВОРАХ (ПЕРЦЕПТИВНИЙ АНАЛІЗ)	115
Литвиненко Н.П. СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ МЕДИЧНОГО ДИСКУРСУ	117
Литвинко О.А. ПРОБЛЕМА МЕТАФОРИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНІЙ ПІДСИСТЕМІ МАШИНОБУДУВАННЯ	118
Лобова О.К. ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНЫЙ АСПЕКТ КОМИЧЕСКОГО ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО ДИСКУРСА	119

Лук'янець Г.Г. ІНДУКТИВНА КОЛОРОНІМІЧНА СХЕМА АРГУМЕНТАЦІЇ В ТЕКСТАХ АНГЛОМОВНИХ ІНТЕРНЕТ-НОВИН	121
Лукьянова Т.Г. ПЕРЕВОД НИЗКИХ КОЛЛОКВИАЛИЗМОВ НА АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК (на материале кинофильма «Ширли-Мырли»)	122
Луценко Ю.О. ЛІНГВОМЕТОДИЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АВТЕНТИЧНИХ КАЗОК ЯК ЗАСОБУ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО СТУПЕНЯ	124
Маевская Л.Д. «ЛИНГВОКРЕАТИВНОСТЬ» В ЯЗЫКЕ НАШЕГО ВРЕМЕНИ	125
Майська А.Г. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОГАНІВ КІНОІНДУСТРІЇ США ХХ СТ.	127
Малишівська І.В. ГЕРМЕНЕВТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ТЛУМАЧЕННЯ ЕКЗИСТЕНЦІАЛІСТСЬКИХ ТЕКСТІВ	128
Мартынюк А.П., Поникарёва А.Ю. АРГУМЕНТАТИВНО-СУГГЕСТИВНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ СЛОЖНОПОДЧИНЕННЫХ СИНТАКСИЧЕСКИХ КОНСТРУКЦИЙ	130
Матросова И.В. ЭССЕ КАК ОСОБЫЙ ЖАНР СОВРЕМЕННОГО ПУБЛИЦИСТИЧЕСКОГО СТИЛЯ	131
Матюхіна Ю.В. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФАТИЧНОГО МЕТАДИСКУРСУ	133
Машенко С.Г., Брославська Л.Я. ВПЛИВ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРОФЕСІЙНО- СОЦІАЛЬНЕ СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТА	134